

Endeligt referat

Udsendt 9. marts 2018

Møde i Nationalparkbestyrelsen den 21. februar 2018

Mødested: Klægager, Østerende 13, 6261 Bredebro

Mødet fandt sted fra kl. **14.00 til 17.30.**

Deltagere:

Formand	Janne Jørgensen Liburd	
Varde Kommune (næstformand)	Preben Friis-Hauge	
Esbjerg Kommune	Annemette Knudsen Andersen	
Fanø Kommune	Kristine Krog Kaas	Afbud
Tønder Kommune	Susanne Linnert	
Danmarks Naturfredningsforening	Britt Schak Hansen	
Friluftsrådet	Hanne Voetmann	Afbud
Dansk Ornitologisk Forening	Marco Brodde	
Digelagene	Kjeld Andreasen	
Danmarks Jægerforbund	Hans Christian Fuglsang	
Danmarks Sportsfiskerforbund	Lars Brinch Thygesen	
Landbrug & Fødevarer	Mikael Nørby-Lassen	
Naturstyrelsen	Ulrik Lorenzen	
Nationalparkrådet	Svend Tougaard	
Nationalparkrådet	Anne Marie Overgaard	
Nationalparksekretariatet	Peter Saabye Simonsen	
Nationalparksekretariatet	Alette Houman Dyhrfjeld (Referent)	

Punkter på dagsordenen:

1. **Velkomst og godkendelse af dagsorden – Beslutningspunkt**

Janne Liburd byder velkommen og det besluttet, om dagsordenen kan godkendes.

Referat:

Janne Liburd bød velkommen og orienterede om afbud. Hanne Voetmann var forhindret i at deltage og Fanø Kommune afventer udpegning af ny repræsentant som følge af kommunalvalget, da Kristine Kaas Krog har valgt at træde ud af bestyrelsen.

Janne Liburd meddelte, at der eventuelt ville komme en orientering om slusen ved Kongeåen fra Kjeld Andreasen.

Beslutning:

Dagsordenen blev herefter godkendt.

2. **Status for projekter – Orienteringspunkt**

Sagsfremstilling på orienteringspunkter:

Prowad Link

I 2017 afleverede vi sammen med de 16 andre projektpartnere fra Tyskland, Holland, England (Norfolk, The Wash) og Norge (Geirangerfjord) en ansøgning i marts, som ikke blev godkendt i juni. Interreg Vb sekretariatet anbefalede, at vi genansøgte, fordi projektets substans er god, men en række formalia ikke var ok i første ansøgning. Der er arbejdet på ny ansøgning siden oktober med følgende arbejdsplaner: 1) Projektledelse, 2) Kommunikation om projektet, 3) Brand aktivering, 4) Brand engagement, 5) Bæredygtigt entreprenørskab, 6) Nye, bedre produkter, services og markedsplatform. Nationalparken bliver ansvarlig for WP6, som er projektets mest konkrete arbejdsplaner. Ansøgning deadline: 15. marts 2018. Godkendelse: 21. juni 2018. Budget ca. 35. mio. kr.

Mandø

Arbejdet med Mandø er fordelt på 3 arbejdsgrupper: 1) Natur, 2) SMART Island (hurtigere internet), byforskønnelse, trafik, 3) Rekreativ infrastruktur, turisme, erhvervsudvikling og markedsføring. Nationalparken sidder i styregruppen i alle tre grupper og er ansvarlig for arbejdet med markedsføring, turisme og ruter / stier mv. Den 23/1 var der møde på Mandø med Kendelseskommissionen og det blev fremlagt, at 5 lodsejere var gået med i jordfordeling eller salg af ejendom til Den Danske Naturfond, beløb 17 mio. kr. Nu skal der laves driftsplaner for arealerne. I SMART Island er der 1,4 mio. kr. til byforskønnelse, som skal aktiveres i 2018 og 2019. I gruppe 3 er udarbejdet et oversigtskort over ruter, stier, forslag til informations-/formid-

lingspunkter, velkomststed, udsigtspunkter mv. Næste skridt er igangsættelse af fundraising.

TEG Nordic ministerråd – rekreative balancer i naturen

Projektet er et samarbejde mellem NP Vadehavet, NP Thingvellir, NP Jotunheimen og rådgivningsvirksomheden BARK (Kbh). Der arbejdes med viden- deling om hvordan man styrer gæster i naturområder (visitor management) og hvordan man sikrer en god balance mellem benyttelse og beskyttelse. Projektet underbygger Code of Conduct-projektet i NP Vadehavet, som gennemføres sammen med Danmarks Nationalparker og Friluftsrådet. De nordiske nationalparker har forskellige udfordringer, som gør, at det kan blive et givtigt projekt. Budget 0,6 mio. kr. Projektperiode: januar-december 2018.

Resumé

Der er følgende orienteringspunkter:

- Prowad Link
- Mandø
- TEG Nordisk Ministerråd – rekreative balancer i naturen

Sekretariatet havde indstillet at:

- *Orienteringen om ovennævnte punkter tages til efterretning*

Referat:

Prowad Link:

Janne Liburd fortalte, at den nye Prowad Link ansøgning er ved at være på plads, og man håber, at den går igennem, så man kan udvikle nye bæredygtige produkter og services.

Preben Friis-Hauge nævnte, at kommunerne deltager i Prowad Link via Business Region Esbjerg og Vadehavssekretariatet.

Mandø:

Janne Liburd fortsatte med at fortælle, at Mandøprojektet har god fremdrift og borgerne virker som om de gerne vil medvirke i projektet. Nationalparken indgår i styregruppen og i de tre arbejdsgrupper, der er nedsat i forbindelse med projektet.

Lars Brink Thygesen foreslog, at der bliver placeret et bestyrelsesmøde på Mandø i 2018, så man kan følge projektet.

Marco Brodde nævnte, at de kort der ligger på Den Danske Naturfonds hjemmeside er misvisende. Sekretariatet vil gøre Naturfonden opmærksom på det. Dernæst vil sekretariatet finde de opdaterede Mandøkort med angivelse af jordopkøb og jordfordeling til bestyrelsen snarest, når de er endeligt godkendt.

TEG Nordisk Ministerråd:

Janne Liburd fortalte kort, at Nationalpark Vadehavet er med i projektet og det er lige sin opstartende fase.

Peter Saabye Simonsen nævnte, at Nordisk Ministerråd netop har afsat penge til friluftsliv-projekter og sekretariatet vil se på om vi kan komme tættere på de penge.

3. Emner til drøftelse i Nationalparkrådet og tilbagemelding til Rådet - Beslutningspunkt

Sagsfremstilling

På bestyrelsesmødet den 5. december blev det besluttet, at Nationalparkrådet skal behandle følgende emner på de kommende rådsmøder:

- Rådet kommer med idéer og forslag til den nye nationalparkplan og bidrager til debatoplægget (indenfor de afsatte tidsrammer).
- Rådet arbejder med udkast til den ny nationalparkplan.

På rådsmødet den 21. marts vil rådet derfor blive bedt om at bidrage til debatoplægget.

Resumé

Der er følgende beslutningspunkter:

- Emner til drøftelse i Nationalparkrådet og tilbagemelding til Rådet.

Sekretariatet havde indstillet at:

- *Rådet den 21. marts kommer med idéer og forslag til den nye nationalparkplan.*
- *Rådet den 30. maj arbejder med og kommenterer på udkast til nationalparkplan.*

Referat:

Janne Liburd spurgte bestyrelsen hvorvidt de havde kommentarer til de punkter bestyrelsen allerede havde bedt rådet arbejde med, jf. bestyrelsesmødet i december. Det havde bestyrelsen ikke, hvorfor emnerne blev fastholdt.

Beslutning:

Opgaverne til rådet, som blev besluttet på mødet i december, fastholdes. Bestyrelsen bad derfor rådet om at:

- Rådet den 21. marts kommer med idéer og forslag til den nye nationalparkplan.
- Rådet den 30. maj arbejder med og kommenterer på udkast til nationalparkplan.

4. **Nyt fra bestyrelse og sekretariat – Orienteringspunkt**

Sagsfremstilling

Kort orientering fra bestyrelse og sekretariat om følgende aktiviteter, herunder deltagelse i møder samt presseomtale:

- Status Natura2000 v/ Peter Saabye Simonsen
- Status Ministerdeklaration v/ Janne Liburd
- Status på Innoageing v/Janne Liburd
- Status på partnerprogrammet v/Hanne Voetmann
- Status på kunstudvalget v/Marco Brodde
- Status på græsning v/Kjeld Andreasen
- Status på Nationalparksbibet v/Svend Tougaard
- Status på prædation v/HC Fuglsang
- Status på Årsrapport 2017 v/Peter Saabye Simonsen
- Orientering om nationalparkens skove fra Ulrik Lorenzen

Sekretariatet havde indstillet at:

- *Bestyrelsen tager orienteringerne til efterretning.*

Referat:

Natura2000:

Peter Saabye Simonsen forklarede, at der er kommet et forslag fra Miljø- og Fødevarerministeren om at reducere NATURA2000 arealerne med netto 23.000 ha., herunder en betydelig reduktion i Nationalpark Vadehavet på godt et par tusinde ha. På nationalparkernes formandsmøde i december enedes formændene i nationalparkerne om et fælles høringssvar til Ministeren. Brevet opfordrer til, at nationalparkernes grænser ikke påvirkes af NATURA2000 reduktionen og påpeger endvidere, at reduktionen ikke er gunstig i forhold til nationalparklovens intentioner om at skabe og sikre større, sammenhængende naturområder.

En række af bestyrelsens medlemmer roste brevet til Ministeren.

Ministerdeklarationen:

Janne Liburd orienterede om, at ministerdeklarationen skal ligge klar den 18. maj. Mange af Danmarks restriktioner er væk og det er glædeligt at opbakningen til Wadden Sea Forum nævnes eksplicit i forhold til lokal forankring. Der er formøde i den danske Wadden Sea Board-delegation, hvor man vil samle de sidste kommentarer til deklARATIONEN.

Det blev endvidere nævnt, at arkitekt Dorte Mandrup har vundet opgaven med at tegne det nye partnercenter i Wilhelmshaven. Der vil være en groundbraking ceremoni i marts. Dorte Mandrup har også tegnet Vadehavscenteret.

Marco Brodde kommenterede på den danske indsats i forhold til det trilaterale samarbejde og opfordrede til indblik i økonomien, da han mener, at Danmark ikke lever op til de indgåede aftaler. F.eks. han man fra dansk side ikke bidraget økonomisk til det ambitiøse "Flyway Initiative", hvor Nationalpark Vadehavet blev bedt om at yde tilskud. Det er ikke synligt, om deklARATIONERNE bakkES op med økonomiske midler. Herudover er det trist, at Miljø- og Fødevarerministeren udtaler, at Danmark monitorer Vadehavet som resten af Danmark, især når det betænkes, at overvågningen er mildt sagt ringe og at Vadehavet er noget særligt og udpeget til verdensarv, det forpligter, og burde give anledning til at indsatsen netop her lever op til de trilaterale forpligtelser. Den danske indsats er pinlig.

Janne Liburd forklarede, at de trilaterale budgetter aldrig bliver diskuteret på boardmøderne. Det ordnes mellem de tre heads of delegations, som for Danmarks vedkommende er vicedirektør H. C. Karsten fra Miljøstyrelsen

Lars Brink Thygesen anbefalede, at bestyrelsen tager en drøftelse af sagen på et kommende møde, da han ikke mener, at man bidrager til monitorering og undersøgelser endsige lever op til sine forpligtelser.

Janne Liburd uddybede, at der har været en omfattende medieomtale i Danmark om den manglende overholdelse af forpligtelserne til overvågning og der står folk med indsigt i emnet bag kritikken af den danske indsats. Miljø- og Fødevarerministeren siger, at der er en meget omfattende miljøovervågning i Danmark og det er designet til vores nationale niveau og at det trilaterale samarbejde ikke skal blande sig i Danmarks overvågningsdesign. Tyskland, som overtager formandsskabet i det trilaterale samarbejde, lægger stor vægt på monitorering og investerer heri, hvilket muligvis vil få en betydning for samarbejdet de kommende år.

Preben Friis-Hauge orienterede om, at kommunerne kommer med et høringssvar til ministerdeklarationen. RUV og Danmarks Sportsfiskerforbund indgiver også høringssvar.

Innoageing:

Janne Liburd orienterede om, at projektet med aktiv aldring lægger op til at undersøge hvordan naturen kan anvendes til at aktivere bl.a. 10 ensomme, ældre udsatte mænd og andre udsatte grupper med afsæt i Tønder Kommune, som starter, når Region Syds etiske råd godkender det. Intentionen er, at man vil tilbyde de øvrige kommuner i nationalparken at være med. Esbjerg kommune er allerede involveret i et projekt og Innovationsfonden ansøges venteligt i august 2018 om støtte til at udbrede projektet trilateralt, da de gerne ser grænseoverskridende projekter.

Partnerprogrammet:

Peter Saabye Simonsen fortalte, at der er partnerdag den 27. februar og der er god tilslutning med over 140 deltagere.

Kunstudvalget:

Marco Brodde orienterede om, de tre kunstnere, som vandt konkurrencen om Artists in Residence, kommer til Mandø i uge 9 og dermed har været ved Vadehavet på næsten alle fire årstider. De søger løbende bevillinger, så de kan fortsætte projektet. På Mandø har Jørgen Nielbæk har stillet et hus til rådighed til kunstnerne bl.a. det kommende arrangement. Der skal udarbejdes en plan for udstilling, som forventes at have fernisering i sommeren 2018.

Herudover nævnte Marco Brodde projektet Kunst, Kultur og Kobbersnepper, som tidligere lå under Tøndermarskinitiativet, men nu er lagt ind under Nationalpark Vadehavet. Der igangsættes fundraising nu, så Society of Wildlife Artist kan komme til Tøndermarsken. Tøndermarskinitiativet er fortsat inddraget i projektet. Møde med Morten Hahn Petersen dagen efter, da han sidder i flere lokale fonde.

Græsning:

Kjeld Andreasen udtrykte, at græsningsforeningen har et ønske om at alle interessenter bakker op, både ornitologer, kommuner, landmænd, DN mv., så man sikrer, at alle parter har andel i aktiviteterne.

Det første græsningsprojekt er klart i foråret Tarp Enge, Varde Ådal, i alt 56 ha. Der arbejdes på 150 ha ved Alslev, som er meget lovende. Varde Kommune spiller meget positivt med. Endelig er der engsnarre-projektet, som er ved at udløbe, og her ser man en mulighed for, i samarbejde med Varde Kommune, at arbejde med græsning og naturforbedring. En række landmænd har sagt, at de gerne fortsætter fremfor at omlægge.

Preben Friis-Hauge understregede, at Varde Kommune er meget motiverede i forhold til samarbejdet. Der har været møde med 15 lodsejere, som var interesserede i at fortsætte græsningsprojekter i Varde Enge og ser frem til samarbejdet med græsningsforeningen og nationalparken. Man starter et hydrologiprojekt på 600 ha ved Ho Bugt, som også er nationalpark. Der arbejdes hårdt på afgræsning i Varde Kommune og man vil på mødet i det grønne råd appellere til, at alle kan byde ind, hvis de ønsker at være med i samarbejdet.

Nationalparkskibet:

Svend Tougaard orienterede om, at skibet ligger i Esbjerg. Der er møde i frivilligruppen den 1. marts, hvor der bliver orienteret om status på værftsophold og skib. Der afventes, at skibet kommer på værft.

Peter Saabye Simonsen kunne i den forbindelse supplere, at den konsulent der skulle bistå i forbindelse med værftsopholdet desværre har sagt fra, da firmaet er blevet solgt. Herudover kommer kranen ikke i brug, hvorfor den skal sælges.

Prædation:

HC Fuglsang nævnte, at det nuværende prædationsprojekt udløber i 2018. Der er stor travlhed i grupperne med møder og planlægning for fremtiden. De 31 frivillige jægere har fået meget erfaring, men det har også vist sig, at det er en vanskelig opgave at udføre. Der er i 2017 udtaget 62 ræve i de 4 områder, 4 mårhunde, 9 mink, 198 krager og 3 husmår. Der skal være en total tælling af ynglefugle i 2018 og HC Fuglsang forventer ikke en målbar effekt ved tælling af ynglefugle, men håber det på sigt bliver målbart, hvis projektet fortsættes. HC Fuglsang opfordrede til, at der tilknyttedes en lønnet koordinator på halv tid, som kan motivere og samle jægerne. Han håber, at et nyt projekt kan startes op i 2019 med bistand fra nationalparken, DJ, NST og kommunerne.

Preben Friis-Hauge opfordrede til, at projektet bliver ens i de 4 kommuner, og at kommunerne får samme oplæg til behandling, så projektet bliver operationelt.

Bestyrelsen bakkede op om projektet og kom med forslag om, at der søges midler til at honorere jægerne, at der skrives artikler i Jægerforbundets magasin, at der opbygges en kultur omkring projektet og at man inddrager andre grupper til at tjekke fælder, eksempelvis friluftsfolk, sportsfiskerne, folk der går tur med børnene. Der skal dog være fokus på hvad og hvor det nytter at regulere samt hvad disse andre frivillige kan bidrage med.

Ulrik Lorenzen havde været noget pessimistisk omkring projektet, men har fået et mere positivt syn på projektet, og udtrykte, at Naturstyrelsen, Jægerforbundet, nationalparken og kommunerne sammen kan få det til at fungere.

Årsrapport 2017:

Peter Saabye Simonsen orienterede om, at oplægget til Årsrapport 2017 var i samme stil som 2016, og at eventuel trykning af rapporten endnu ikke var besluttet. Han bad om kommentarer til årsrapporten.

Preben Friis-Hauge savnede ordet "benyttelse" i strategien.

Eventuelle yderligere kommentarer fra bestyrelsen kan sendes til Peter Saabye Simonsen.

Nationalparkens skove:

Ulrik Lorenzen orienterede om naturindholdet i nationalparken. Han opfordrede til, at fokus rettes på de skovarealer der er i nationalparken og på hvad de kan tilbyde, så publikum kan få mere glæde af dem.

Marco Brodde fremhævede Naturstyrelsens vandstandshævninger og skabelse af lysninger i skovene, som er meget ønskede i forhold til skovens natur og at der er spændende tiltag i nogle af nationalparkens skove, som vi kan være med til at fortælle om, hvilket vil give en bedre forståelse for eventuelle ændringer i driften.

Anne Marie Overgaard opfordrede til, at skovene bliver fokusområde i et kommende temamøde/hæfte og bestyrelsen var enige om, at skovene skal have mere fokus fremover – også gerne i nationalparkplanen.

Beslutning:

- Bestyrelsen tog orienteringerne til efterretning.

5. Økonomi - Regnskab 2017 samt Budget 2018 – Orienteringspunkt Sagsfremstilling

Regnskab 2017

Regnskab 2017 er afsluttet og indsendt til NST / MST. I forhold til budgettet ender vi på 10.941.610 kr. mod forventet 11.137.042 kr. pr. 10/10-2017. Dermed holder budgettet – der er ikke brugt mere end budgetteret. Går man ned i regnskabet ses en række justeringer i forhold til budgettet, som primært skyldes, at en række aktiviteter ikke er afsluttet eller igangsat. Blandt de større forskydninger er:

- Strandtudse og Stedet Tæller, som afventer mindre fugtigt terræn.
- Græsning – afventer konkret aktivitet, derfor ikke forbrugt midler.
- Skibet er ikke kommet på værft.
- Skibet har ikke fået udstilling / informationsplancher.
- Vagerlag, der mangler et par store vagere og der afventes vind og vejr til sætning.
- Skiltning, brunt skilt på E45 afvist.

Budget 2018

Budget 2018 blev godkendt på bestyrelsesmødet den 5. december. Der er ikke ændringer til budgettet.

Resumé:

Der er følgende beslutningspunkter:

- Godkendelse af Regnskab 2017.
- Godkendelse af Budget 2018.

Sekretariatet havde indstillet at:

- *Bestyrelsen godkender regnskab 2017.*
- *Bestyrelsen godkender budget 2018.*

Referat:

Janne Liburd fortalte kort, at forbruget af midler er ca. 200.000 kr. under det forventede, hvilket blandt andet skyldes skibets afventende værftsophold, fugtige arealer som forhindrer gravearbejde med maskiner mv. Fremadrettet budgetrammen skal anvendes og opsparingen nedbringes.

Peter Saabye Simonsen supplerede, at budgettet fremover udspecificerer indtægter og udgifter til Ditte Hviids aktiviteter på projektkontonumre, da hendes løn finansieres af Friluftsrådet, kommunerne og nationalparken i forening og der er brug for at være mere præcis i budget og timeregnskab på det område.

Beslutning:

- Bestyrelsen godkendte regnskab 2017.
- Bestyrelsen godkendte budget 2018.

6. Workshop – Nationalparkplan 2018-2025 – Beslutningspunkt

Sagsfremstilling

Danmarks nationalparker skal hver sjette år udarbejde en ny nationalparkplan. Der skal også udarbejdes en redegørelse for, og evaluering af, den foregående planperiodes aktiviteter. Nationalpark Vadehavet udarbejdede en evaluering i 2017, som blev godkendt på bestyrelsesmødet den 5. december 2017. På samme møde blev godkendt et debatoplæg til den nye nationalparkplan og en procesplan for arbejdet med den nye plan.

I perioden 1. januar 2018 og frem til og med 25. marts 2018 indkalder nationalparken idéer og forslag fra borgere, foreninger, virksomheder, kommuner m.fl. Der er afholdt workshop med Vadehavets Formidlerforum og fire borgermøder (Nordby, Varde, Ribe og Ballum med 226 deltagere). Også på Partnermødet den 27. februar skal der arbejdes med idéer og forslag til den nye plan. Idéer og forslag modtages desuden på den særligt oprettede e-mail: npvplan@danmarksnationalparker.dk

Bestyrelsen vil blive introduceret for de forslag der er kommet på de 4 borgermøder samt workshoppen med Vadehavets Formidler Forum. Herefter skal bestyrelsen selv komme med idéer og forslag med afsæt i debatoplæggets rammer.

Endelig skal bestyrelsen tage stilling til og beslutte strukturen i den nye plan, herunder om den nye plan skal rumme de nuværende kapitler "Hvad har vi?" (om natur, landskaber, kulturhistorie, friluftsliv, formidling, undervisning, turisme, osv.) og "Hvad kan vi?" (rammer og forudsætninger) samt "hvad vil vi?" eller den nye plan alene skal fokusere på "Hvad vil vi?" (vision, mission, målsætninger, indsatsområder). Dernæst om der skal laves en pixi-udgave af den nye plan.

Resumé:

Der er følgende orienteringspunkter:

Orientering om arbejdet med den nye nationalparkplan 2019-2015 med særligt fokus på de til dato indsamlede idéer og forslag.

Der er følgende beslutningspunkter:

- Bestyrelsen skal fremkomme med idéer og forslag til den nye nationalparkplan.
- Bestyrelsen skal beslutte strukturen i den nye nationalpark-plan.

Sekretariatet havde indstillet at:

- *Bestyrelsen tager orienteringen om proces, idéer og forslag til ny nationalparkplan til efterretning.*
- *Bestyrelsen beslutter om de introducerende to kapitler "Hvad har vi?" og "Hvad kan vi?" skal indgå i den nye plan.*
- *Bestyrelsen beslutter om der skal laves en pixi-udgave af den nye nationalparkplan.*

Referat:

Peter Saabye Simonsen redegjorde for sekretariatets indsats på at indsamle ideer og forslag til den nye nationalpark-plan. Der er afholdt borgermøder i de fire vadehavskommuner, som var velbesøgt og hvor der var kommet rigtig mange forslag. Der er afholdt en workshop med Vadehavets Formidlerforum og derudover er der indkommet 30 forslag pr. mail. På møderne er der kort introduceret til nationalparkens lovgivning, geografi, organisering, økonomi, målsætninger mv., samt fortalt lidt om verdensarven. Dernæst blev evalueringen af nationalparkens aktiviteter 2013-2018 gennemgået, ligesom strukturen i den nye plan blev vist i form af debatoplægget. På møderne blev deltagerne aktiveret til at komme med forslag og idéer i gruppearbejder.

Møderne havde resulteret i mere end 400 forslag fra de omtrent 250 deltagere.

Nogle af bestyrelsens medlemmer havde deltaget i møderne og havde følgende kommentarer:

Møderne havde været fint struktureret, og havde givet et godt indblik i hvad en nationalpark er og kan. Lokalet på Fanø fandt et bestyrelsesmedlem kunne have været bedre og samme efterlyste mere tid til drøftelser. Omvendt roste andre bestyrelsesmedlemmer møderne, som både var besøgt af "gamle kendinge" og "nye ansigter". Møderne havde været præget af nysgerrighed omkring selve nationalparken og havde understøttet formodningen om, at formidling af området er vigtig. Bestyrelsen håbede naturligvis på, at der ville komme flere forslag inden den 25. marts.

Peter Saabye Simonsen fortalte, at sekretariatet efter borgermøderne havde valgt at opfordre skolerne i Vadehavskommunerne om at sende forslag, så man får yngre borgeres forslag med i planen. Herudover vil Peter Saabye Simonsen besøge de fire kommuner og orientere om processen og tager en drøftelse af, hvor man kan se samarbejdsflader.

Derefter drøftede bestyrelsen det videre forløb med ideer og forslag og endes om, at alle idéer skal i et idekatalog. Dernæst skal idéerne prioriteres af bestyrelsen på bestyrelsesmødet primo april. Bestyrelsen besluttede at udvide mødet i april og maj med hver 2 timer.

Det blev foreslået, at planen bliver præsenteret for offentligheden på et møde i juni. Dette skal afgøres på et senere bestyrelsesmøde. Peter Saabye Simonsen nævnte, at planen bliver lagt på hjemmesiden, sendt i høring til alle samarbejdspartnere og offentliggjort i medierne.

Peter Saabye Simonsen takkede bestyrelsen og rådet for deres opbakning til processen. Der har været overraskende god dækning fra de regionale medier – tv, radio og aviser - og ingen af dem havde været negative i forhold til processen.

Herefter arbejdede bestyrelsens medlemmer selv med forslag og idéer til planen, jævnfør de seks indsatsområder.

Struktur:

Bestyrelsen drøftede strukturen i den nye plan. Den første plan, med det indledende afsnit om hvad vi har og kan – som var den absolut største del af planen - havde været en god og nødvendig indførelse i Vadehavsområdets natur, turisme, kultur mv. I den nye plan ønsker bestyrelsen en kortere

rammesættende del som f.eks. kan redegøre for hvorfor Vadehavet blev nationalpark (udpegningsgrundlag), beskrivelse af indforståede begreber, beskrivelse af præmisserne for planen og måske et overblik over hvad der skal benyttes og beskyttes.

Ud over den korte introduktion, skal der være en indledning som giver læseren appetit på at læse mere elektronisk.

Det blev aftalt, at de øvrige nationalparks nye planer bliver fremsendt til bestyrelsen som inspiration. De findes vis disse links:

http://nationalparkthy.dk/media/185831/nationalparkplan-2016-22_low_24feb16.pdf

http://nationalparkmolsbjerger.dk/media/219459/10930_forslag_nationalparkplan_low.pdf

Beslutning:

- Bestyrelsen tog orienteringen om proces, idéer og forslag til ny nationalparkplan til efterretning.
- Bestyrelsen besluttede, at de introducerende to kapitler "Hvad har vi?" og "Hvad kan vi?" bliver kortere og skarpere, så det beskriver rammen for nationalparken og verdensarven og læner sig op af kommunikationsplanen.
- Bestyrelsen besluttede at der skal laves en pixi-udgave af den nye nationalparkplan.
- Bestyrelsen besluttede at udvide mødet den 9. april med 2 timer med henblik på at gennemgå og prioritere indkomne idéer og tilsvarende for mødet den 7. maj, hvor der skal kommenteres på udkast til planen.

7. Evt. og meddelelser

Referat:

Annemette Knudsen Andersen orienterede om, at hun har været i dialog med Esbjerg Kommunes forvaltning, som gerne vil have, at hun fortsætter i bestyrelsen indtil starten af 2019, hvor den nye bestyrelse udpeges.

Preben Friis-Hauge bad Annemette Knudsen Andersen om at være i løbende dialog med forvaltningen. Dette bekræftede hun, at hun ville være.

Janne Liburd orienterede om, at der i sekretariatet er mulighed for at få tildelt resultatløn. Der er sat individuelle mål, kollektive mål og aktivitetsbaserede mål og Peter Saabye Simonsen og Janne Liburd vurderer, om den enkelte medarbejder har levet op til målene.

Miljø- og Fødevareministeriet arbejder i øjeblikket på at simplificere en række love, som venteligt også berører nationalparkerne. Formændene for Nati-

nationalparkerne har i et fælles høringsbrev formuleret, at de støtter op om lovkompassets intentioner om at gøre lovene mere enkle og forståelige, men har præciseret, at nationalparkerne er selvstændige fonde som har en god lovgivning.

Til Naturmødet i maj er det foreslået, at nationalparkerne laver et fælles bestyrelsesseminar. Bestyrelsen ønsker ikke et seminar i forbindelse med Naturmødet 2018, men måske 2019. Til gengæld vil man gerne et fælles seminar med en debat om den nye nationalparklov.

Kjeld Andreasen orienterede om, at Esbjerg Kommune har kontaktet nationalparkens formand og sekretariatsleder i forbindelse med et gravearbejde ved Kongeåens udløb. For 10 dage siden var der en storm som gjorde, at Kongeåslusens porte ikke lukkede. På denne baggrund havde digelaget valgt at grave sandet foran slusen væk. De er herefter blevet meldt til myndighederne. Esbjerg Kommunen har overfløjet området med droner. Kjeld Andreasen mener ikke Digelaget har overskredet kvoterne for gravearbejde og står til ansvar for det arbejde der er udført.

Janne Liburd kvitterede for Kjelds beretning og præcisering af sagen, som formandskabet havde reageret på, på baggrund af en henvendelse fra Esbjerg Kommune, som troede, at nationalparken var part i sagen. Dette er dog afkræftet.